รายงานสถานการณ์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินพื้นที่จังหวัดนนทบุรี
ครั้งที่ 3 ปีงบประมาณ 2569 (18-21 พฤษภาคม 2569)

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 6 (สคพ.6) ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินในแม่น้ำสายหลัก ภายใต้โครงการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน 4 ครั้งต่อปี ช่วงฤดูน้ำแล้ง 2 ครั้ง และช่วงฤดูน้ำมาก 2 ครั้ง กำหนดจุดเก็บตัวอย่างน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดนนทบุรี รวม 2 จุด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เก็บตัวอย่างน้ำครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ **18-21 พฤษภาคม 2569** โดยมีผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน จังหวัดนนทบุรี

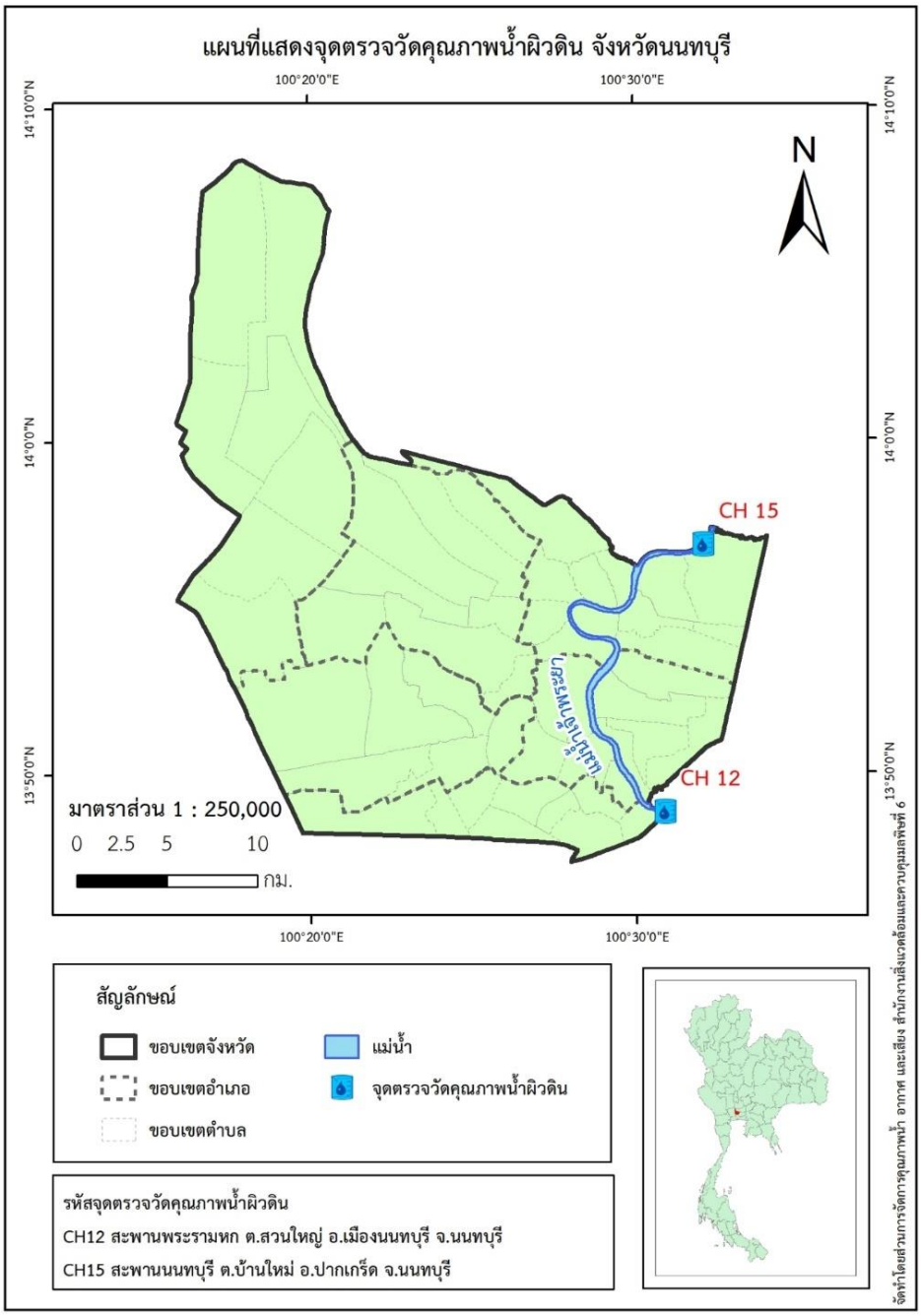

ตารางที่ 1 ข้อมูลจุดเก็บตัวอย่างน้ำ และสภาพแวดล้อมขณะเก็บตัวอย่างน้ำ แม่น้ำเจ้าพระยา*จังหวัดนนทบุรี ครั้งที่ 3 ปีงบประมาณ 2569

สถานี	จุดเก็บตัวอย่าง	พิกัด	สภาพทั่วไปของน้ำ	สภาพอากาศ	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	ภาพจุดเก็บ
แม่น้ำเจ้าพระยาช่วงที่ 1						
CH12	สะพานพระรามหก ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี	Lat 13.813732 Long 100.514776	น้ำไหลช้า สีเขียวอ่อน ค่อนข้างขุ่น ไม่มีกลิ่น พบผักตบชวาปริมาณน้อย และไม่พบสิ่งแปลกปลอม	แดดแรง อากาศค่อนข้างร้อน ลมอ่อน ท้องฟ้าโปร่ง	พื้นที่ชุมชนหนาแน่น โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ	
CH15	สะพานนนทบุรี ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	Lat 13.947496 Long 100.53518	น้ำไหลช้า สีเขียวอ่อน ค่อนข้างขุ่น ไม่มีกลิ่น พบผักตบชวาปริมาณน้อย และไม่พบสิ่งแปลกปลอม	ไม่มีแดด อากาศค่อนข้างร้อน ลมสงบ ท้องฟ้ามีเมฆบางส่วน	เป็นพื้นที่ชุมชนหนาแน่น โรงงานอุตสาหกรรม	

* ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทแหล่งน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา (7 มิถุนายน 2537) กำหนดให้แม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณ ศาลากลางจังหวัดนนทบุรีหลังเก่า กิโลเมตรที่ 62 จากปากแม่น้ำ เป็นจุดแบ่งแม่น้ำเ จ้าพระยาช่วงที่ 1 และแม่น้ำเจ้าพระยาช่วงที่ 2 ส่งผลให้การประเมินคุณภาพน้ำแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

- สถานี CH15 สะพานนนทบุรี ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีด้านเหนือน้ำ ใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินประเภทที่ 3
- สถานี CH12 สะพานพระรามหก ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ด้านท้ายน้ำ ใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินประเภทที่ 4

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา ช่วงที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ครั้งที่ 3 ปีงบประมาณ 2569

ดัชนีคุณภาพน้ำ	หน่วย	สถานี	มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน		
		CH12	ประเภทที่ 2	ประเภทที่ 3	ประเภทที่ 4
อุณหภูมิอากาศ	°C	33.5	เป็นไปตามธรรมชาติ		
อุณหภูมิน้ำ	°C	32	ไม่สูงกว่าอุณหภูมิตามธรรมชาติเกิน 3 °C		
pH	-	7.4	5-9		
ความขุ่น	NTU	18.2	-		
การนำไฟฟ้า	µS/cm	351	-		
ความเค็ม	ppt	0.10	-		
ออกซิเจนละลายน้ำ (DO)	mg/L	1.9	≥ 6.0	≥ 4.0	≥ 2.0
ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD)	mg/L	2.6	≤ 1.5	≤ 2.0	≤ 4.0
โคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด (TCB)	MPN/100ml	54,000	≤ 5,000	≤ 20,000	-
ฟีคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย (FCB)	MPN/100ml	11,000	≤ 1,000	≤ 4,000	-
ฟอสฟอรัสทั้งหมด (TP)	mg/L	0.11	-		
ไนเตรตในหน่วยไนโตรเจน (NO_3-N)	mg/L	1.39	≤ 5.0		
ไนไตรต์ในหน่วยไนโตรเจน (NO_2-N)	mg/L	ND	-		
แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน (NH_3-N)	mg/L	0.16	≤ 0.5		
ไนโตรเจนทั้งหมด (TN)	mg/L	0.24	-		
ของแข็งแขวนลอย (SS)	mg/L	28	-		
ของแข็งทั้งหมดในน้ำ (TS)	mg/L	226	-		
ของแข็งที่ละลายน้ำทั้งหมด (TDS)	mg/L	198	-		
ความกระด้าง	mg/L	-	-		
เหล็ก (Fe)	mg/L	-	-		
แคดเมียม (Cd)	µg/L	-	*5.0 น้ำที่มีความกระด้างในรูป $CaCO_3$ ไม่เกิน 100 mg/L **50 น้ำที่มีความกระด้างในรูป $CaCO_3$ เกิน 100 mg/L		
โครเมียมเฮกซาวาเลนท์ (Cr^{6+})	µg/L	-	≤ 50		
แมงกานีส (Mn)	mg/L	-	≤ 1		
นิคเกิล (Ni)	µg/L	-	≤ 100		
ตะกั่ว (Pb)	µg/L	-	≤ 50		
สังกะสี (Zn)	mg/L	-	≤ 1		
ทองแดง (Cu)	µg/L	-	≤ 100		
ปรอท (Hg)	µg/L	-	≤ 2		
สารหนู (As)	µg/L	-	≤ 10		
โครเมียมทั้งหมด (Total Cr)	µg/L	-	-		
ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) *	คะแนน	45	คุณภาพน้ำ **“เสื่อมโทรม”**		
มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดิน†	ประเภทที่	5	**คุณภาพน้ำ "ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน"**		

* ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) คำนวณจากค่า DO, BOD, TCB, FCB, NH_3-N มีหน่วยเป็นคะแนน ใช้เพื่อสื่อสารสถานะของแหล่งน้ำอย่างง่าย ให้สาธารณชนรับทราบ แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ช่วงดังนี้ 0-30 = เสื่อมโทรมมาก 31-60 = เสื่อมโทรม, 61-70 = พอใช้, 71-90 = ดี, 91-100 = ดีมาก

† ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทของแหล่งน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา แบ่งแม่น้ำเจ้าพระยาออกเป็น 3 ช่วง โดยแม่น้ำเจ้าพระยาที่ไหลผ่านจังหวัดนนทบุรี บริเวณ สถานี สะพานพระรามหก ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี อยู่ในช่วงที่ 1 กำหนดให้เป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 4

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา ช่วงที่ 2 จังหวัดนนทบุรี ครั้งที่ 3 ปีงบประมาณ 2569

ดัชนีคุณภาพน้ำ	หน่วย	มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน			
		CH15	ประเภทที่ 2	ประเภทที่ 3	ประเภทที่ 4
อุณหภูมิอากาศ	°C	33.6	เป็นไปตามธรรมชาติ		
อุณหภูมิน้ำ	°C	32.2	ไม่สูงกว่าอุณหภูมิตามธรรมชาติเกิน 3 °C		
pH	-	7.4	5-9		
ความขุ่น	NTU	15.6	-		
การนำไฟฟ้า	µS/cm	309	-		
ความเค็ม	ppt	0.10	-		
ออกซิเจนละลายน้ำ (DO)	mg/L	4.3	≥ 6.0	≥ 4.0	≥ 2.0
ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD)	mg/L	2.0	≤ 1.5	≤ 2.0	≤ 4.0
โคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด (TCB)	MPN/100ml	17,000	≤ 5,000	≤ 20,000	-
ฟีคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย (FCB)	MPN/100ml	4,600	≤ 1,000	≤ 4,000	-
ฟอสฟอรัสทั้งหมด (TP)	mg/L	0.09	-		
ไนเตรตในหน่วยไนโตรเจน (NO_3-N)	mg/L	0.71	≤ 5.0		
ไนไตรต์ในหน่วยไนโตรเจน (NO_2-N)	mg/L	ND	-		
แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน (NH_3-N)	mg/L	0.25	≤ 0.5		
ไนโตรเจนทั้งหมด (TN)	mg/L	0.16	-		
ของแข็งแขวนลอย (SS)	mg/L	17	-		
ของแข็งทั้งหมดในน้ำ (TS)	mg/L	192	-		
ของแข็งที่ละลายน้ำทั้งหมด (TDS)	mg/L	175	-		
ความกระด้าง	mg/L	104.60	-		
เหล็ก (Fe)	mg/L	<1.0	-		
แคดเมียม (Cd)	µg/L	ND	*5.0 น้ำที่มีความกระด้างในรูป CaCO3 ไม่เกิน 100 mg/L **50 น้ำที่มีความกระด้างในรูป CaCO3 เกิน 100 mg/L		
โครเมียมเฮกซาวาเลนท์ (Cr^{6+})	µg/L	ND	≤ 50		
แมงกานีส (Mn)	mg/L	ND	≤ 1		
นิคเกิล (Ni)	µg/L	<10	≤ 100		
ตะกั่ว (Pb)	µg/L	12	≤ 50		
สังกะสี (Zn)	mg/L	<0.5	≤ 1		
ทองแดง (Cu)	µg/L	<10	≤ 100		
ปรอท (Hg)	µg/L	ND	≤ 2		
สารหนู (As)	µg/L	0.70	≤ 10		
โครเมียมทั้งหมด (Total Cr)	µg/L	<10	-		
ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI)*		53	คุณภาพน้ำ **“เสื่อมโทรม”**		
มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดิน†		4	**คุณภาพน้ำ "ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน"**		

* ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) คำนวนจากค่า DO, BOD, TCB, FCB, NH_3-N มีหน่วยเป็นคะแนน ใช้เพื่อสื่อสารสถานะของแหล่งน้ำอย่างง่าย ให้สาธารณชนรับทราบ แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ช่วงดังนี้ 0-30 = เสื่อมโทรมมาก 31-60 = เสื่อมโทรม, 61-70 = พอใช้, 71-90 = ดี, 91-100 = ดีมาก

† ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทของแหล่งน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา แบ่งแม่น้ำเจ้าพระยาออกเป็น 3 ช่วง โดยแม่น้ำเจ้าพระยาที่ไหลผ่านจังหวัดนนทบุรี บริเวณ สถานี CH15 สะพานนนทบุรี ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อยู่ในช่วงที่ 2 กำหนดให้เป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 3

ตารางที่ 4 ดัชนีคุณภาพน้ำในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ครั้งที่ 3 ปีงบประมาณ 2569

ดัชนีคุณภาพน้ำ	**ร้อยละของตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน***	**บริเวณที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน**
ออกซิเจนละลายน้ำ (DO)	50 % (1/2)	**<u>แม่น้ำเจ้าพระยาช่วงที่ 1</u>** - CH12 สะพานพระรามหก (1.9) (คุณภาพน้ำประเภทที่ 5)
ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD)	0 % (0/2)	- เป็นไปตามมาตรฐานทุกจุด
โคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด (TCB)	0 % (0/2)	- เป็นไปตามมาตรฐานทุกจุด
ฟีคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย (FCB)	50 % (1/2)	**<u>แม่น้ำเจ้าพระยาช่วงที่ 2</u>** - CH15 สะพานนนทบุรี (4,600)
แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน (NH3-N)	0 % (0/2)	- เป็นไปตามมาตรฐานทุกจุด

ข้อเสนอแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

1. กำกับ ตรวจสอบ และบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ให้มีการระบายน้ำทิ้งเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กำหนด

2. การกำกับตรวจสอบน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งและบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

3. ศึกษาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน/ศึกษาความเหมาะสมการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเพิ่มเติมในพื้นที่

4. เสริมสร้างและสนับสนุนองค์ความรู้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการน้ำเสียที่ต้นทาง

5. พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพน้ำและติดตามตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษในชุมชนและชุมชนริมน้ำ